

Brabantse Uitkeringsgerechtigden Samen Burgerkracht Uit Samenwerking.

Brabantse Koepelorganisatie BUS, Hoefstraat 175, 5014 NK Tilburg
Contacten: per e-mail: info@debus.nl en voor info: web: www.debus.nl

Privacyregels bewust genegeerd door Overheden, dit is een slachte zaak.

Gemeenten schuiven de privacyregels van de Algemene verordening gegevensbescherming soms bewust opzij. Andere belangen dan de privacy van inwoners, bijvoorbeeld veiligheid, geven in die gevallen de doorslag.

Andere belangen wegen soms zwaarder dan naleving van de AVG,' constateert de Autoriteit Persoonsgegevens in een rapport over de naleving (voor het rapport zie hier onder) . 'Denk aan gemeenten die bij het bestrijden van ondermijnende criminaliteit of bijstandsfraude de AVG van ondergeschikt belang vinden.'

Rapport over naleving privacyregels: AP signaleert nog altijd privacyrisico's bij de overheid:

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) heeft de trends en ontwikkelingen op privacygebied in kaart gebracht die spelen bij de overheid. De AP ziet dat de overheid wel stappen heeft gezet, maar nog altijd worstelt om te voldoen aan privacywetgeving.

De AP constateert in het sectorbeeld Overheid dat:

- De kennis van de privacywet- en regelgeving binnen overheidsorganisaties soms te wensen overlaat, in het bijzonder bij bestuurders.
- De positie van de interne privacytoezichthouder, de functionaris gegevensbescherming (FG), in sommige gevallen onder druk staat.
- Overheidsorganisaties soms bewust over de grenzen van de wet gaan. Bijvoorbeeld bij het signaleren van fraude (denk aan frauderisico-algoritmes). Maar ook het omgekeerde: dat bestuurders niet durven, omdat zij de privacywet- en regelgeving – onterecht – als belemmering zien.

Meer gegevens, grotere impact op burgers:

Overheidsorganisaties verzamelen meer persoonsgegevens dan ooit en willen die gegevens ook meer dan ooit aan elkaar koppelen. Het risico dat burgers in de knel komen is groot als de overheid verkeerd omgaat met hun persoonsgegevens. Grote voorbeelden hiervan zijn de toeslagenaffaire en het datalek bij de GGD tijdens de coronapandemie, maar denk ook aan het gebruik van ondoordachte algoritmes door UWV en DUO.

De vicevoorzitter van AP: "Als burger ben je verplicht gegevens met de overheid te delen. Vaak ook heel gevoelige gegevens. Natuurlijk ga je er dan vanuit dat de overheid zorgvuldig met jouw gegevens omspringt, dat die niet in verkeerde handen kunnen komen. En dat de overheid je op basis van je persoonsgegevens niet oneerlijk behandelt of discrimineert."

Privacybelangen niet uit het oog verliezen

Ook bij gemeenten ziet de AP steeds meer behoefte om gegevens te delen en aan elkaar te koppelen. Dit gebeurt vaak om iemand met een zorgvraag te helpen, schuldenproblematiek tegen te gaan of criminaliteit een halt toe te roepen. Dat zijn goede intenties, maar daarbij past ook dat je burgers en hun gegevens goed beschermt. De vice-voorzitter van AP constateert: "Er is voor de overheid nog werk aan de winkel. Dat bleek de afgelopen jaren helaas ook wel uit de reeks ernstige misstanden met gegevensverwerking door de overheid. Die hebben de samenleving opgeschrikt en het vertrouwen van burgers in de overheid geschaad. Om

het vertrouwen te herstellen, zal de overheid moeten laten zien dat zij de privacyrechten en de belangen van burgers serieus neemt en er alles aan doet die goed te beschermen.”

Vereniging van Nederlandse Gemeenten(VNG) vindt het naleven van privacyregels lastig:

Het werk van gemeenten is soms lastig doordat het uitwisselen van gegevens niet altijd mag, kaatst een woordvoerder van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) terug in reactie op het kritische AP-rapport. Eerder dit jaar stelde de VNG nog dat de achterban zich netjes aan de privacywet hield.

Of regels daadwerkelijk worden overtreden, kan de woordvoerder niet beamen. Wel herkent hij wat de toezichthouder zegt over het werk van gemeenten. Die hebben het soms lastig bij het helpen van burgers onder de huidige privacyregels.

Weinig zeggen:

Als een gemeente bijvoorbeeld een jongere wil helpen die in de problemen zit en daarover overlegt met de politie of andere organisaties, mogen die weinig zeggen over de jongere.

‘Die mogen niet zeggen: Jantje is ook een winkeldief. Of: Jantje zit ook in de schulden.’ Terwijl informatie over bijvoorbeeld persoonlijke omstandigheden, drugsgebruik of criminele activiteiten wel noodzakelijk kan zijn om een individu goed verder te kunnen helpen, legt hij uit. Hulpverlening zou niet gehinderd mogen worden door dit soort vervelende dingen.’

De vereniging pleit voor betere wetgeving. Daarin moeten ‘waarborgen’ zitten voor privacy, aldus de woordvoerder, maar gegevensuitwisseling zou beter mogelijk moeten zijn.

Bronvermelding: AP

Noot vanuit BUS:

BUS is de mening toegedaan dat het niet vreemd is dat burgers het vertrouwen in de Overheid verliezen. De overheid maakt wetten en regels maar leeft ze zelf onvoldoende na. Burgers worden keer op keer gewezen op het niet naleven van wetten en regels waarbij het vaak niet bij een waarschuwing blijft. Nee, de Overheid weet maar al te goed in de Wet- en Regelgeving het thema handhaven op te nemen . En in veel gevallen aan de Uitvoeringsinstanties de opdracht te geven, het handhaven en de Wet Boeten en Maatregelen toe te passen. In de praktijk blijkt maar al te vaak dat het moeilijk is om als burger een zaak tegen de Overheid te beginnen. Goede voorbeelden zijn, de toeslagenaffaires, het toepassen van discriminatie bij de Belastingdienst en bij het toewijzingsbeleid als het gaat om huurwoningen door Woningstichtingen. Het wordt tijd dat de Overheid laat zien dat zij er zijn voor de burgers en niet anders om. Waar burgers recht op hebben moeten ze krijgen. Waar fouten worden gemaakt moet men toegeven dat er fouten zijn gemaakt en op korte termijn deze herstellen. Ga op de eerste plaats als Overheid correct om met de burger. Stop met het wantrouwen en ga van vertrouwen uit. Leef als Overheid zelf de regels na, respecteer de privacy van ieder individu. Maak Wetten en regels die voor iedereen begrijpbaar zijn en voor iedereen gelden.

Dat alles kan helpen om het vertrouwen van burgers terug te winnen, maar houdt er rekening mee dat:

Vertrouwen komt te voet en gaat te paard.

Tilburg, 18 oktober 2024

Bestuur BUS